

Prikazi knjiga

Book reviews

Anita Vulić-Prtorić: *DEPRESIVNOST U DJECE I ADOLESCENATA*, Naklada »Slap«, 2004.

Još su Stari Grci govorili da je dijete roditelj odraslog čovjeka. U današnje vrijeme, kada su obiteljski život i veze roditelja i djece pod sve većim pritiskom okolinskih faktora i promijenjenog shvaćanja tih odnosa, područje djetinjstva i adolescencije pokazuje se još osjetljivijim, ranjivijim i potrebitijim dubljeg razumijevanja i adekvatne zaštite i poticaja. Depresivnost općenito postaje sve prisutniji način reagiranja suvremenog čovjeka na brojne stresove, frustracije i gubitke. Na te elemente života normalno se moramo navikavati jer su uvjet psihološkog rasta i razvoja. Međutim, kada njihov intenzitet i kvaliteta prijeđu granicu mogućnosti djeteta ili adolescenta da se suoči i metabolizira te elemente svakodnevnog života, u funkcioniranju takve djece i adolescenata uočavaju se različite slike depresivnosti kao izraz neadekvatnosti okoline za to dijete, za tog adolescenta. Uostalom, SZO predviđa da će se, nastave li se aktualni trendovi, depresivnost popeti još više na ljestvici zdravstvenih teškoća stanovništva, možda čak i na treće mjesto među čimbenicima morbiditeta.

Autorica knjige »Depresivnost u djece i adolescenata« dr. sc. Anita Vulić-Prtorić, docentica na Odjelu za psihologiju Sveučilišta u Zadru, usmjerila je svoj znanstveni interes prema proučavanju brojnih uzroka i izraza depresivnosti ranih faza razvoja. Lijepo opremljena knjiga napisana je vrlo pregledno. U uvodu se depresivnost obrazlaže u spektru od normalne reakcije, simptoma, sindroma do poremećaja. Izlaganje je podijeljeno na kliničke slike i klasifikaciju depresivnih poremećaja s obzirom na spol i dob te etiološke faktore od bioloških, zatim bihevioralnih, kognitivnih, psihoanalitičkih do integrativnih pristupa. Rizični i zaštitni faktori podijeljeni su na osobne i okolinske. Autorica nadalje razlaže psihološke procjene te diferencijalnu dijagnostiku

depresivnosti tih izuzetno vulnerabilnih faza kao što su djetinjstvo i adolescencija. Depresivnost se nadalje opisuje povezana s tugovanjem, suicidalnošću, anksioznošću, s PTSP-om, zatim s poremećajima hranjenja, poremećajima u ponašanju, hiperaktivnim poremećajem te sa zluporabom psihoaktivnih tvari. Na kraju se govori o specifičnostima i fazama psiholoških tretmana depresivne djece i adolescenata, o različitim vrstama terapijskog pristupa u psihodinamskom i farmakološkom smislu, zatim o kognitivnom restrukturiranju, intervencijama usmjerenim na ponašanje (npr. djeca korisnici računala slabije su prihvaćena i teže se uklapaju od svojih tehnološki manje usmjerenih vršnjaka i sklonija su depresijama) i intervencijama usmjerenim na obitelj te na školu. Knjiga završava bogatim popisom literature, a svako poglavlje završava popisom radova kao prijedlozima za čitanje.

Knjiga je pisana vrlo pregledno, lako se čita, djeluje vrlo razumljivo i za one čitače koji nisu posebno upoznati s fenomenom depresije, posebno povezanim s dječjom i adolescentnom dobi. Brojne tablice i slikovit prikaz izloženih tema pridonose razumljivosti i privlačnosti ove knjige. S obzirom na veliko iskustvo autorice i bogatu konzultaciju literature ovu sveobuhvatnu knjigu o uzrocima, značenjima i mogućnostima liječenja depresivnosti u djece i adolescenata preporučujem kao izuzetno dobrodošlu literaturu koja na cjelovit i znanstveno produbljen način ne samo informira nego i navodi na duboka razmišljanja i redefiniciju vlastitih iskustava. Ona nije pisana samo za stručnjake – specijaliste pedopsihijatre i osobe koje se stručno bave djecom i adolescentima nego i za sve one koji bi se željeli približiti latentnim značenjima manifestne depresivnosti.

*Prof. dr. sc. Ivan Urlić, dr. med.
neuropsihijatar*